

В.І. Дужич-Ніколайчук

СТАНОВЛЕННЯ Й РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА ПОЧАТКУ ХХ СТ.

Творчі пошуки у сфері хореографічного мистецтва початку ХХ ст. спрямовували світоглядні ідеї та естетичні засади на яких ґрунтувалася художня культура Європи. Народження нових підходів до мистецтва танцю значною мірою було стимульовано принципами «філософії життя» (А.Шопенгауер, Ф.Ніцше, А.Бергсон), що наснажували естетико-художні пошуки, зокрема на теренах імпресіонізму та експресіонізму — провідних художніх напрямків другої половини ХІХ — початку ХХ ст.

У мистецтві традиційне й новаторське висвітлює не лише ознаки історичного часу, але й поступовість визрівання тих рис, у яких відтворює себе національна самосвідомість. На такий висновок наводить аналіз наукових досліджень, присвячених вивченню українського хореографічного мистецтва. Особливий інтерес для нас становлять наукові праці: Ю.Станішевського, який проаналізував складні процеси розвитку української сценічної хореографії, А.Гуменюка й А.Нагачевського, у яких описано та систематизовано лексику народного танцю. Танець передає художній зміст через систему пластичних рухів, однак абстрагованих від їхнього безпосереднього життєвого призначення. Цю закономірність ілюструє розвиток класичної хореографії.

Народний танець складається з системи рухових компонентів, які прочитуються тільки в сукупності з іншими — словесними, музичними тощо. Фольклорна танцювальна лексика також відрізняється від класичної своєю процесуальністю.

Отже, як показало дослідження, на початку ХХ ст. виникає новий тип народного танцю — театральнo-сценічний, у якому фольклорна архітектоніка тлумачиться як виразний засіб балетмейстерського художнього мислення.